РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу

«Інноваційні підходи до організації екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку»

магістранта спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

Марущенко Катерини Сергіївни

Магістерська робота присвячена одній із актуальних проблем спеціальної освіти – застосуванню інноваційних підходів до організації екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку. У кваліфікаційній роботі чітко витримана її структура: актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет, теоретичне та практичне значення, апробація результатів дослідження, три розділи з висновками до кожного з них, загальні висновки, список використаних джерел та додатки.

У першому розділі магістерської роботи розкрито теоретико-методологічні основи екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку, дано визначення основних понять, розкрито сучасні інноваційні підходи до організації екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку. Автор розмірковує щодо теоретичного вивчення цього питання з двох позицій: вивчаючи використання індивідуального підходу в роботі з дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку, описуючи особливості організації роботи з дітьми старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку у спеціальному закладі дошкільної освіти.

Марущенко К. С. відмічає, що в експериментальному дослідженні описано завдання та організація дослідно-експериментальної роботи щодо виявлення стану сформованості екологічного уявлення дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку, проаналізовано констатувальний етап дослідження.

Дослідник, описуючи завдання та організацію експериментального дослідження, виділяє у структурі пізнавальної діяльності мислення, як одну з найважливіших форм пізнання дитини старшого дошкільного віку. Внаслідок мислення дитина не тільки пізнає предмети, але також розуміє різні відносини і зв'язки, може встановлювати сутність явищ, розкривати об'єктивні закономірності, вести цілеспрямований пошук вирішення виниклої проблемної ситуації. Мислення є узагальненим і опосередкованим відображенням дійсності в її істотних відносинах і зв'язках. Порушення пізнавальної діяльності є відмінною особливістю діяльності учня з

інтелектуальною недостатністю. Перш за все, це порушення узагальненого і опосередкованого пізнання.

Другий розділ дослідження присвячений вивченню розумового процесу, що здійснюється у взаємопов'язаних розумових операціях. В ході аналізу предметів і явищ діти старшого дошкільного віку з інтелектуальною недостатністю виділяють менше число істотних частин, ніж їх однолітки з нормальним рівнем інтелекту. Також у дітей старшого дошкільного віку з інтелектуальною недостатністю операції порівняння, за допомогою яких встановлюються ознаки подібності та відмінності об'єктів, протікають своєрідно. Найчастіше вони порівнюють несуттєві ознаки. Практика навчання дітей з інтелектуальною недостатністю показує, що порушення операційної сторони мислення успішно усувається в результаті систематичної роботи по самостійному виконанню дітьми завдань на рівні предметних, образних і розумових дій..

Марущенко К. С. акцентує увагу на тому, що, при описі будь-якого предмета діти старшого дошкільного віку з інтелектуальною недостатністю виявляють слабку узагальненість сприйняття. Такі діти зазвичай вказують лише на деякі зовнішні ознаки, які різко виділяються серед інших, і обмежуються лише загальним впізнаванням предмета. Процес сприйняття у цих дітей протікає повільніше, ніж у їхніх однолітків. Це обумовлюється повільністю процесів аналізу і синтезу, інертністю нервових процесів, тугорухливістю. Для сприйняття дітей старшого дошкільного віку з інтелектуальною недостатністю характерна і така особливість, як слабка осмисленість і узагальненість. Діти старшого дошкільного віку також мають труднощі при необхідності виділяти головне і істотне в об'єкті.

У третьому розділі магістерського дослідження автором експериментально перевірено ефективність використання комплексу заходів в процесі формування екологічних уявлень дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку, висвітлено зміст процесу формування екологічних уявлень дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку та проведений аналіз результативності формувальної частини експерименту.

Марущенко К. С. наголошує на тому, що результатом проведеного експерименту стала розробка методичних рекомендацій щодо інноваційних підходів до організації екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку.

Практичною цінністю представленого дослідження є те, що після реалізованих організаційно-педагогічних умов естетично діти стали більше сприймати і мати уявлення про траву, озеро, дерево, болото, качок, сад і

природу загалом. У дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуальної сфери стало більше уявлень про естетичну та етичну сторону об'єктів природи, як об'єктів охорони і краси. Водночас можна зробити висновок, що уявлення старших дошкільнят з інтелектуальними порушеннями сформовані не дуже повно, найменше вони сприймають природу як об'єкт охорони і об'єкт для вивчення, саме тому необхідно постійно застосовувати на практиці найновіші інноваційні підходи.

Виходячи з вищевикладеного та змісту кваліфікаційної роботи, магістрант володіє глибокими теоретичними знаннями, виявляє вміння поєднувати теорію з практикою та розробляти дієві рекомендації щодо вирішення поставленої проблеми. Матеріал магістерського дослідження викладено науковою літературною мовою, чітко і послідовно.

Магістерська робота відповідає всім вимогам, що висуваються до робіт цього типу, і може бути високо оцінена за умови успішного захисту.

Рецензент – кандидат
педагогічних наук,
доцент кафедри спеціальної
та інклюзивної освіти
СумДПУ імені А. С. Макаренка **О.В. Колишкін**